

РЕШЕНИЕ

№ 5642

гр. София, 19.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 21.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **10411** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е въз основа на жалба, подадена от К. С. М., гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], срещу решение № 7100/18.06.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Жалбоподателят иска да бъде отменено решението като незаконосъобразно, постановено при съществени процесуални нарушения, както и в противоречие с материалния закон.

Твърди, че не са обсъдени и анализирани всички факти, чрез които да бъде установена обективната истина в нейната цялост, но които са от съществено значение, за да се прецени необходимостта да бъде предоставена исканата закрила. Твърди, че в държавата му на произход - С. е налице вътрешен въоръжен конфликт и при евентуалното му завръщане в тази държава той би бил изложен на опасност от тежки посегателства, лични заплахи срещу личността му, като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешния конфликт. Сочи, че заключенията, до които е достигнал ответникът са неправилни и направени в противоречие с основни принципи на бежанското право. Излага доводи, че липсват каквито и да е доказателства, че К. С.

М. все още се ползва от право на пребиваване в Турция, след като близо девет години не се е намирал на нейна територия и най-вече, че ще бъде допуснат обратно в тази държава. Следва да се има предвид и, че настоящото производство за предоставяне на международна закрила, по което К. М. е страна, е четвърто такова. В нито едно от предходните административни производства, приключили с влезли в сила административни актове (в т.ч. такива потвърдени по съдебен ред) не са навеждани доводи за наличие спрямо сирийският гражданин на „трета сигурна страна“ по смисъла на закона. Неясно остава как до този момент Република Турция никога не е била разглеждана като такава държава, а това се случва едва девет години след влизане на чужденеца на територията на Република България предвид това, че този въпрос следва да е решен още в първоначалното производство по ЗУБ. Счита, че отрицателно становище, постъпило от ДАНС, не обвързва решаващия орган, като същия постановява административният акт в условия на оперативна самостоятелност, а не на обвързана компетентност. Пзовава се на решение от 22.09.2022г. по преюдициално запитване на съда на ЕС по дело C-159/21, в което изрично е посочено, че Член 4, параграфи 1 и 2, член 10, параграфи 2 и 3, член 11, параграф 2 и член 45, параграф 3 от Директива 2013/32 във връзка с член 14, параграф 4, буква а) и член 17 параграф 1, буква г) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Жалбоподателят твърди, че не е бил запознат с полученото отрицателно становище на ДАНС, като не му е била дадена възможност да дава обяснения в тази връзка, да прави възражения и да представя документи. Сочи, че от оспореното решение не става ясно как е мотивирано становището на ДАНС, поради което същото, не може самостоятелно да служи като основание за отказ на закрила след като са налице предпоставките за предоставянето и. Излага доводи, че посочените пропуски са съществени, тъй като ограничават възможността му да реализира правото си на защита и да оспори становището на специализирания орган.

Пзовава се на решение от 20.06.2002 по дело Ал - Н. срещу България, № 50963/99, § 123-124 ЕСПЧ, в което изрично се отбелязва, че дори когато е заплашена националната сигурност концепциите за законност и правова държава в едно демократично общество изискват засегнатото лице да може да оспори твърдението на органите, че е заплашена националната сигурност.

Ответникът по жалбата - председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, я оспорва и моли съда да я отхвърли поради съображения в административния акт. Моли да се вземат предвид съображенията по административния акт.

СГП счита, че следва да се вземе предвид становището на ДАНС, като от друга страна следва да се отрази, че други доказателства за държавна дейност не са сбрани, както и обстановката в С..

Съдът, като взе предвид становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено следното:

Началото на разглежданото производство е поставено с молба за предоставяне на международна закрила от жалбоподателя до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ-МС), с вх. № В-13-1392/27.11.2023г. В регистрационния лист е отразено, че оспорващият е [дата на раждане] в [населено място], С., гражданин на С., етническа принадлежност: арабин, вероизповедание: мюсюлманин - сунит, семейно положение: неженен, ЛНЧ [ЕГН]. Личните му данни са установени въз основа на подписана декларация по чл.30, ал.1, т.3. В хода на производството чуждият гражданин е представил фотокопие на извадка от семейна книжка.

Предходното административно производство е приключило с влязло в сила административно решение досежно бежанския и хуманитарния статут на чужденеца, след като е било потвърдено по съдебен ред. К. С. М. е подал трета по ред молба за международна закрила с вх. № РД 09-В-170/12.03.2020 г. на РПЦ - С., по-която интервюиращ орган на ДАБ-МС е излязъл с решение № 2-В/23.03.2020 г., с което не я е допуснал до производство за предоставяне на международна закрила. В проведеното интервю молителят е заявил, че се отказва от всичко казано, тъй като според него заради това е получил отказ. Чужденецът е подал настоящата последваща молба за международна закрила, която е четвърта по ред.

В проведеното интервю рег. № УП 1917/24.01.2024 г. молителят разказва, че е напуснал С. с помощта на трафикант през юли 2012 г. и че е отишъл в Турция за три години. Споделя, че е работил като ковач и че е имал кимлик там. Твърди, че е влязъл нелегално скрит във вагона на товарен влак на територията на Република България. Споменава, че след като е минал границата е бил задържан от полицията и че е останал в Б. за осем дни. Допълва, че след това е изпратен в отворен лагер в Овча купел и че има два или три отказа за статут. Отбил е военната си служба и през 2012 г. е бил освободен, но знае от баща си, че го търсят отново да служи. Обяснява, че е в държавата му по произход има много проблеми и че е избягал, за да не участва във войната и да не носи оръжие. Молителят казва, че няма проблеми и че ако е имал такива е щял да бъде заловен от службите и да бъде изгонен. От осем години е в С.. Уточнява, че в С. има война и скоро няма да свърши. Турците искат петрол чрез техните терористични групировки. Чуждият гражданин иска да доведе семейството си в Република България. Причината молителят да напусне Турция е, че не му харесва начина на живот там. Заявява, че не може да изкарва пари, защото няма документи в Република България.

Положението на сирийските бежанци в Турция е подробно описано в приложената по преписката справка с вх. № ЦУ-797/08.03.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС. За бежанците от С. турската държава прилага режим на временна закрила, който предоставя на ползващите се от него право на законен престой, както и известно ниво на достъп до основни права и услуги. Статутът на временна закрила се придобива на групова основа и е достъпен както за сирийски

граждани, така и за палестинци без гражданство с произход от С..

За преценката на основателността на подадената молба за международна закрила, са изготвени справки на дирекция „Международна дейност“ в ДАБ при МС за изясняване на актуалната общественно-политическа обстановка в С.. В справката за С. от 11.03.2024г. е посочено, че С. се управлява от Б. А. като президент, като страната се намира във вътрешен въоръжен конфликт между правителството и различни групировки. Видно от приложената справка е и че инциденти, свързани със сигурността в района, в който молителят е живеел продължават да се случват.

В съдебно заседание са представени доказателства относно общественно-политическа обстановка в С. – така представената справка от 14.1.2025 г. Посочените справки ще бъдат обсъдени по-долу.

С обжалваното в настоящото производство решение на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут, на основание чл.75, ал.1, т.2, т.4 във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че:

-не са налице материално-правните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на кандидата, тъй като той не е аргументирал наличието на обоснован страх от преследване по изброените в чл.8, ал.1 от ЗУБ причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, поради което не са налице субективният и обективният елемент за прилагане на цитираната правна норма.

-изложени са доводи за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл.9 от ЗУБ, тъй като жалбоподателят не е бил принуден да напусне страната си на произход - С. и страната през която първо е преминал - Турция, поради „реална опасност от смъртно наказание или екзекуция“ - тежки посегателства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия, нито от официалните власти на С. и Турция, нито от някоя конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ. На оспорвания е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата на разбираем от него език.

При обсъждане на представените доказателства не са допуснати твърдения в жалбата процесуални нарушения. Видно от оспореното решение, административният орган е обсъдил всички представени доказателства, като е изложил подробна аргументация, при съвкупната преценка на тези доказателства, защо приема за доказани едни факти или не и съответно – защо не са налице предпоставките за предоставяне на бежански

и хуманитарен статут.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Съгласно чл.8, ал.4 от ЗУБ „преследване“ е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост.

В разглеждания случай жалбоподателят не излага твърдения, че е бил преследван по изложените по-горе причини. От установените по делото факти не може да се направи извод, че подобни обстоятелства са мотивирали жалбоподателя да напусне страната, т.е. към датата на приключване на устните състезания /чл. 142 АПК/ не може да се направи извод, че за жалбоподателя съществува основателен страх от преследване по описаните по-горе критерии. Видно от проведеното интервю, както и от представените по делото доказателства не може да се направи извод, че той излага нови факти в този смисъл. По отношение на наведените в интервюто факти вече е налице сила на пресъдено нещо, като с влезли в сила съдебни решения е прието, че по отношение на жалбоподателя не са налице предпоставки за предоставяне на статут на бежанец.

По отношение на възможността за мобилизация. Действително към датата на приключване на устните състезания жалбоподателят е навършил пълнолетие и в тази връзка навежда доводи за служене в армията, но нежеланието да отбива военна служба, само по себе си, не би могло да е основание за предоставяне на статут. Жалбоподателят не сочи самият той лично да е бил издирван за такава. Следва да се съобрази и това, че след падане на режима на Б. А., вероятността от такава е сведена до минимум, поради което не може да се приеме, че има опасност жалбоподателят да бъде подложен на мобилизация именно от тази власт. Същевременно задължението за отбиване на военна служба, само по себе си, не е основание за предоставяне на статут. Отделен е въпросът доколко е достоверно това твърдение предвид твърдението на жалбоподателя, че вече е отбил военната си служба.

Изразеното от чуждият гражданин твърдение, че е възможно да бъде мобилизиран, не е съпътствано от други значими за него мотиви да напусне страната си по произход. Вероятността да бъде мобилизиран не обосновава автоматично наличието на реална заплаха от преследване. Следва да бъде установено наличието на предпоставките на чл. 8, ал. 5, т. 5 ЗУБ, предвиждащ че действия по преследване могат да бъдат не хипотетичната възможност/опасност от мобилизация, а именно:

5. наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1 - 3;

В процесния случай нито се навеждат, нито се установяват такива факти.

Ето защо настоящият състав, като извърши съвкупна преценка фактите в изложената от жалбоподателя бежанска история, счита, че не се установява наличието на предпоставките за предоставяне статут на бежанец. Не може да се приеме, че са налице предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ, а именно – наличие на преследване, което да е от такова естество, че да има за последица нарушаване на основни права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост. В конкретния случай, не може да се направи извод, че това преследване покрива фактическия състав на чл. 8, ал. 4 ЗУБ относно изискването за достатъчно тежко преследване по своето естество и повторяемост.

Ето защо съдът намира, че не може да се направи безспорен и категоричен извод, че спрямо кандидата е осъществено преследване по смисъла на чл.8, ал.4 от ЗУБ. Така установеното не попада в предметния обхват на предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.

По отношение на извода за липсата на основания за прилагане на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ, съдът намира, че решението е издадено при правилно прилагане на материалния закон.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства – смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи върху живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случаи на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9, ал.2 от ЗУБ предвижда, че тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства. По силата на чл.9, ал.8 от ЗУБ хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унизително отнасяне,

или наказание, молителят не е направил.

При изследване на териториалния обхват и степента на насилие в С. следва да се обсъдят представените по делото справки, цитирани по-горе. От тези справки се установява, че страната е разделена на четири зони на влияние. Фронтите между тях са повече или по-малко консолидирани. Провинцията, където жалбоподателят е живял, в по-голямата ѝ част, се е намирала под контрола на кюрдските Сирийски демократични сили.

При съпоставката на справките от 2024 г. и последната, от 14.1.2025 г. следва да се приеме за установено, че на 27 ноември ислямистката групировка Х. Т. ал Ш., чийто контрол е бил ограничен до част от провинция А. /Х./ и И., започнал офанзива в С. С., в резултат на което падат едноименният [населено място], [населено място], [населено място], а на 8 декември навлизат в Д.; в същия ден Б. А. напуска С..

Видно от справката от 14.1.2025 г. следва да се направи извод, че хуманитарната ситуация в С. непрекъснато се подобрява, както и че е налице завръщане на много бежанци в С.. На 8 януари 2025 г. Специалният пратеник на ООН за С. е заявил, че докато сигурността в някои райони се подобрява, безредиците продължават в Х. и Х.. Ситуацията в големи градове като А. и Д. се стабилизира.

Същевременно въоръжени групи, вкл. и на „Ислямска държава“, както и над 60 групи с противоречиви цели, представляват заплаха за националната сигурност. Хуманитарната ситуация също е сложна. Над 15 млн. сирийци се нуждаят от здравни грижи, 13 млн. са засегнати от производствена несигурност а над 620 000 са вътрешно разселени. Ограничен е достъпа на вода за 400 000 души заради щетите на яз. Тишрин.

Предвид установеното по делото, съдът намира, че следва да се направи следният извод: дори да се приеме, че след падане на режима на Б. А. съществува обща ситуация на несигурност в държавата по произхо, то тя не е достигнала степен на безогледно насилие, с опасност от тежки посегателства, което да е основание за предоставяне на международна закрила на базата на общата ситуация.

Неотносими са данните за спорадични актове на насилие на общата обстановка в С. във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и предоставяне на хуманитарен статут. Ситуацията в С., вкл. и тази към

датата на приключване на устните състезания вече не може да се определи като такава, че да води до опасност от *тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.*

От обсъдените данни, както и ноторно известните такива на съда за ситуацията в С. може да се направи извод за значително подобрение на общественно-политическата обстановка - отварят банки и магазини, движението по пътищата се възстановява и се наблюдава значително по-малък брой въоръжени сили, а националната коалиция на сирийските опозиционни сили се е ангажирала да завърши прехвърлянето на властта към преходен управляващ орган с пълни изпълнителни правомощия, проправяйки пътя към свободна и демократична С..

Не съществува нито висока степен на индивидуална опасност, нито опасност вследствие на индивидуалните характеристики и в този смисъл не покрива условията за субсидиарна международна закрила по чл. 9, ал. 1, т. 1, 2 и 3 ЗУБ за да и се признае хуманитарен статут. Не са налице предпоставките за такъв статут и по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, доколкото жалбоподателят не заявява член на неговото семейство да има предоставена международна закрила в Република България. Личните, респ. икономическите мотиви на жалбоподателят да остане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както правилно е приел административният орган.

Доводът на оспорващия, че административният орган не е обсъдил всички факти, свързани с личното му положение в страната му на произход, не се подкрепя от доказателствата по делото.

От изложената от чужденеца бежанската история се установява, че няма конкретни действия на преследване срещу жалбоподателя, той не е имал проблем с официалните сирийски власти, вкл. и не сочи за конкретни призовки за отбиване на военна служба, няма реална опасност от тежки посегателства, не е бил принуден на напусне страната си на произход поради опасност от налагане на наказание – екзекуция, изтезания или нечовешко и унижително отношение. В интервюто е посочил, че семейството му не е заплашвано. Нещо повече, пристигнал е в страната незаконно и чрез трафикант заедно с други сирийци, а след пристигането си и връзка с адвокат, именно от адвоката е бил доведен пред органите на ДАБ, т.е. действията са изцяло целенасочени.

Същевременно се установява, че жалбоподателят е престоял известно време в Турция. Настоящият състав намира, че Турция следва да се третира като трета сигурна страна по смисъла на ЗУБ. Служебно известно известно са на съда фактите, които дават основание да се счита тя за такава. Така фактите по адм.д. № 11430/2024 г.; 9912/2024 г.; 9708/2024 г. на АССГ.

Така и установеното от справката от 8.3.2024 г. Видно от представената справка сирийските граждани, пристигащи в Турция имат възможност да се регистрират като бежанци, на цялата територия с изключение на няколко провинции. Като бежанец жалбоподателят би имал възможност да получи временна закрила от компетентните органи и под такава закрила не може да бъде връщан в страната по произход. Временната закрила включва право на престой до намиране на по-трайно решение, както и осигуряване на основни права и потребности.

Видно от тази справка, настоящият състав намира, че може да се направи извод за наличието на предпоставките на §1, т. 9 по отношение на Република Турция, а именно че жалбоподателят няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение /б.“а“/; той е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му /б.“б“/; б.“в“: не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; б.“г“: съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец; б.“д“ са налице достатъчно снования да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

Дори и да се направи извод, че в страната по произход съществува опасност за жалбоподателя, то предвид ситуацията в Турция, където е пребивавал, тази опасност не е непосредствена. В този смисъл е и решение № 247/3 април 2024 г на Министерския съвет, с което се приема, че Турция е трета сигурна страна.

Едновременно с това се установява, че по отношение на кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на статут по чл.9, ал.6 от ЗУБ, доколкото той не е заявил член на семейството му да има предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут в република България.

С определение от 12.11.2024 г. е изискано от ДАНС писмо, цитирано в оспорения акт, за което се твърди, че Държавната агенция „Национална сигурност“ възразяват срещу предоставяне на статут; жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност. Не бе предоставено това становище в указания от съда срок.

Действително, становището на ДАНС е послужило като основен мотив за отказ да се предостави хуманитарен статут. Действително, това доказателства не бе ангажирано по делото /доказателствената тежест е на ответника и тя му бе указана/, като съдът следва да съобрази решението на СЕС от 22 септември 2022 г. /представено по делото/.

Но, независимо от този факт и доколкото към датата на приключване на устните състезания /чл. 142, ал. 2 АПК/ са налице новопостъпили други факти, които служат като основание за отказ за предоставяне на статут, както и по арг. от чл. 173, ал. 1 АПК следва да се приеме, че е неоснователно искането на жалбоподателя за предоставяне на хуманитарен статут.

По така изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение е издадено при правилно прилагане на материалния закон, като административният орган е изложил подробни мотиви относно липсата на материалноправните условия за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорвания, съобразно фактите и обстоятелствата от личната от личната му история и въпроса относно сигурността в държавата по произход. Следователно не са налице отменителни основания по чл.146 от АПК за незаконосъобразност на административния акт и жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на К. С. М., гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], срещу решение № 7100/18.06.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено, пред Върховния административен съд.